

Michela - J. 1/1

Mgr. Miroslav Michela, PhD. Ústav českých dejín FF UK, miroslavmichela@gmail.com

Školiteľský posudok na prácu

Ivety Síbrtovej: Pohľad StB na voľnú mládež ze zaměřením na hnutí punk

Kolegyňa Síbrtová sa rozhodla písať o punku, čo považujem za veľmi zaujímavú, ale aj náročnú výzvu, keďže v našom prostredí nejde o úplne „klasickú tému“. Problematika subkultúr býva najčastejšie témou sociológov a kultúrnych štúdií. Aj ja som pôvodne dúfal, že sa kolegyňa vyberie cestou kultúrnych dejín, keďže sme o danej téme začali diskutovať v rámci voliteľných prednášok venovaných populárnej kultúre a subkultúram mládeže v Československu. Nakoniec sa však rozhodla pre iný aspekt témy. Rozhodla sa spracovať pohľad Štátnej bezpečnosti na túto subkultúru. Ide pritom o relatívne „novú“ tému, ktorej sa s výnimkou Miroslava Vaněka a Radoslava Ragača (toho času riaditeľa Archívu Ústavu pamäti národa) nevenovala v historickom bádání zásadnejšia pozornosť. Naproti tomu, o témy ako napr. český underground a štátne represie je stály bádateľský záujem.

Bakalárska práca približuje teoretické východiská práce, fenomén punk a historický kontext aj jeho šírenie v ČSSR. Následne sa venuje koncepciám práve ŠtB voči tzv. voľnej mládeži, resp. konkrétnym akciám zameraným voči punkerom. Veľmi zaujímavou je aj kapitola pojednávajúca o zmene klímy počas perestrojky.

Autorka pracuje veľmi presvedčivo s rôznorodým pramenným materiálom (archívne dokumenty, noviny, rozhovory, dokumentárne filmy).

Napriek tomu, že od začiatku prejavovala veľký záujem o tému a urobila kvalitný základný výskum, ma veľmi mrzí slabšia jazyková a štylistická úroveň práce. Mrzí ma o to viac, že k tejto otázke som sa už niekoľkokrát vyjadril počas našich konzultácií. Niektoré štylistické a terminologické problémy podľa môjho názoru trochu oslabujú analytickú pozíciu autorky, ktorá akoby raz preberala jazyk štátneho aparátu a inokedy zas jazyk punkerov. V celej práci sa potom z môjho pohľadu akoby bili dve koncepcie diskusie o komunistickej každodennosti. Prvá, nazývaná Michalom Pullmanom ako totalitne-historické rozprávanie, resp. druhá poukazujúca na význam vyjednávania a situačných špecifik v spoločenských interakciách. Tú prvú zosobňuje téza o zlom režime a v texte ju odráža napr. na formulácii z

abstraktu, že cieľom práce bolo poukázať na nedemokratické postupy mocenského aparátu. Podľa môjho názoru, však nie je možné súhlasiť s autorkiným výrokom, že subkultúry bývajú v nedemokratických spoločnostiach nositeľmi demokracie a slobody (s. 17). Čo napríklad neonacisti? Spomenutý druhý rozmer prinášajú napr. rozhovory s punkermi.

Okrem stratégií ŠtB a pokusov o ideologickú kontrolu mládeže autorka z časti približuje aj životné stratégie punkerov. Ako veľmi prínosné sa mi zdá, že sa neobmedzuje len na represívne aktivity, ktorým však aj z hľadiska stanovenej témy venuje patričný priestor. Upozorňuje napríklad, že vznik štátom kontrolovaných rockových festivalov predstavuje ďalšiu stratégiu utvárania kontrolných mechanizmov nad mládežou. Síbrtová považuje punk viac za únik z „normalizačnej šedi“, ako protikomunistickú politickú platformu, za ktorú býva niekedy underground označovaný. Upozorňuje, že komunistickému režimu vadilo na punku prakticky všetko.

Myslíte si, že nárast sympatizantov punku nejako zásadnejšie súvisel s represiami so strany ŠtB (vid'. s. 63)?

Predložená práca spĺňa všetky predpoklady kladené na bakalársku prácu a z toho dôvodu ju odporúčam na obhajobu. Pri zvážení spomenutých pozitív aj problémových miest práce, ktorú osobne považujem za nadštandardnú ale nedotiahnutú, navrhujem hodnotenie výborná až veľmi dobrá (1 alebo 2). Kolegyňa tak bude mať šancu zabojovať na obhajobe o svoju známku. Akokoľvek to už dopadne, dúfam, že sa Iveta Síbrtová bude tejto problematike venovať aj v budúcnosti.